

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII KADENCJA**

Warszawa, dnia 29 lipca 2009 r.

Druk nr 633

**KOMISJA
USTAWODAWCZA**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 85a ust. 3 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniona jest senator Grażyna Sztark.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Piotr Zientarski

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

Art. 1.

W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.¹⁾) w art. 58 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Statut uczelni niepublicznej nadaje jej założyciel albo uchwała organ kolegialny uczelni wskazany w statucie, po zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w uczelni, z zastrzeżeniem art. 24 ust. 1."

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 i Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416 oraz z 2009 r. Nr 68, poz. 584.

UZASADNIENIE

1. Ustawa wykonująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego

Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 kwietnia 2009 r. (sygn. akt K 27/07), stwierdzającego niezgodność przepisu art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, ze zm.) z Konstytucją.

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

Sentencja orzeczenia opublikowana została w Dz. U. Nr 68, poz. 584 (dzień publikacji wyroku – 6 maja 2009 r.). Pełny tekst orzeczenia wraz z uzasadnieniem zamieszczony został w OTK Z.U. z 2009 r. Nr 4A, poz. 54.

2. Przedmiot i istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego

2.1. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym w zakresie, w jakim pomija prawo związków zawodowych działających w uczelni niepublicznej do opiniowania zmian w jej statucie – z art. 59 ust. 2 Konstytucji RP.

Zakwestionowany art. 58 ust. 1 stanowi, iż: „*Statut uczelni niepublicznej nadaje jej założyciel albo uchwała organ kolegialny uczelni wskazany w statucie, z zastrzeżeniem art. 24 ust. 1.*”.

Natomiast art. 56 ust. 1 dotyczący uczelni publicznych, stanowi, że: „*Statut uczelni publicznej uchwała jej senat większością co najmniej dwóch trzecich głosów swojego składu, po zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w uczelni.*”.

Statut uczelni niepublicznej reguluje m.in. szereg kwestii odnoszących się do sytuacji prawnej osób zatrudnionych w szkołach wyższych, w tym przede wszystkim nauczycieli akademickich. Statuty obu typów uczelni mogą np. określać dodatkowe wymagania i kwalifikacje zawodowe osób zatrudnianych na stanowiskach naukowo-dydaktycznych, naukowych oraz dydaktycznych, czy też przewidywać zatrudnianie pracowników

dydaktycznych na stanowisku docenta. Statut uczelni reguluje także wymagania kwalifikacyjne, jakie musi spełniać kandydat na prorektora, kompetencje kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, tryb postępowania poprzedzającego zatrudnienie pracownika po raz pierwszy na podstawie mianowania, okresy zatrudnienia na stanowisku asystenta i adiunkta dla osób nieposiadających odpowiednio stopnia naukowego – doktora i doktora habilitowanego, a także zasady i tryb przeprowadzania konkursu i kryteria oceny nauczycieli akademickich oraz tryb dokonywania tej oceny. Ponadto statut uczelni niepublicznej może regulować inne zagadnienia dotyczące stosunku pracy.

2.2. Artykuł 59 ust. 2 Konstytucji stanowi, iż „Związki zawodowe oraz pracodawcy i ich organizacje mają prawo do rokowań, w szczególności w celu rozwiązywania sporów zbiorowych, oraz do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień.”.

Zdaniem TK owo konstytucyjne prawo do rokowań „obejmuje nie tylko rozwiązywanie sporów zbiorowych i zawieranie układów zbiorowych pracy, lecz dotyczy również zawierania ‘innych porozumień’. Wynika z tego, że spory zbiorowe nie mogą być postrzegane jako jedyny dopuszczalny przedmiot rokowań”.

„’Prawo do rokowań’ w tym rozumieniu oznacza prawo do wyrażania opinii związków zawodowych we wszystkich sprawach dotyczących praw i obowiązków pracowników. Nie ogranicza się ono zatem wyłącznie do prawa do wyrażenia swojego stanowiska w toku rozwiązywania sporów zbiorowych i zawierania układów zbiorowych pracy”. „Przez rokowania w celu zawarcia ‘innych porozumień’, o których mowa w art. 59 ust. 2 Konstytucji, należy rozumieć m.in. zgłaszane przez związki zawodowe uwagi i opinie do projektów statutów jako aktów prawnych normujących funkcjonowanie takich jednostek organizacyjnych, jak uczelnie publiczne i niepubliczne, w zakresie określonym ustawą”.

TK stwierdził, że niekonstytucyjność art. 58 ust. 1 ustawy wynika z braku uregulowania w tym przepisie prawa związków zawodowych uczelni niepublicznej do opiniowania zmian wprowadzanych do statutu takiej uczelni.

Stan niekonstytucyjności – zdaniem TK – może zostać zniesiony już przez zapewnienie w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym „kompetencji opiniodawczych związkom zawodowym, istniejącym w uczelniach niepublicznych”.

2.3. Wyrok wywołuje skutki prawne z dniem publikacji. Trybunał nie zdecydował się na odsunięcie w czasie terminu utraty mocy obowiązującej przepisu.

3. Cele i zakres projektowanej ustawy

Mając na uwadze konieczność wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 kwietnia 2009 r., kierując się brzmieniem sentencji wyroku oraz motywami jego uzasadnienia, proponuje się, aby zmiana ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym polegała na nadaniu nowego brzmienia art. 58 ust. 1.

Proponowana zmiana polega na dodaniu do dotychczasowej treści ustępu 1 dyspozycji identycznej do tej, która znajduje się w art. 56 ust. 1 dotyczącym uczelni publicznej zobowiązującej podmiot nadający (uchwalający) statut do zasięgnięcia opinii związków zawodowych działających w uczelni.

4. Skutki finansowe wykonania projektowanej ustawy

Ustawa nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.